

Mario Castelnuovo-Tedesco

Romancero Gitano

I. Baladilla de los tres rios

El rio Guadalquivir
va entre naranjos y olivos
Los dos rios de Granada
bajan de la nieve al trigo.

iAy, amor
que se fue y no vino!

El rio Guadalquivir
tiene las barbas granates.
Los dos rios de Granada
uno llanto y otro sangre.

iAy, amor
que se fue por el aire!

Para los barcos de vela
Sevilla tiene un camino;
por el agua de Granada
solo reman los suspiros.

iAy, amor
que se fue y no vino!

Guadalquivir, alta torre
y viento en los naranjales.
Dauro y Genil, torrecillas
muertas sobre los estanques.

iAy, amor que se fue por el aire!

iQuién dira que el agua lleva
un fuego fatuo de gritos!

iAy, amor que se fue y no vino!

Lleva azahar, lleva olivas,
Andalucia, a tus mares.

iAy, amor que se fue por el aire!

Romancero Gitano

I. Kleine ballade van de drie rivieren

De Guadalquivir
stroomt tussen oranjeboomen en olijven.
De twee rivieren van Granada
gaan omlaag van sneeuw naar graan.

Ach, liefde
die verdween en niet terugkwam!

De Guadalquivir
heeft granaatrode kinnen.
De twee rivieren van Granada,
de één klaagzang, de ander bloed.

Ach, liefde
die verdween in de lucht!

Aan schepen met zeilen
biedt Sevilla doorgang;
over het water van Granada
roeien enkel zuchten.

Ach, liefde
die verdween en niet terugkwam!

Guadalquivir, hoge toren
en wind in de oranjegearden.
Dauro en Genil, torentjes,
dood boven de vijvers.

O, liefde die verdween in de lucht!

Wie waagt te zeggen dat het water
een dwaallicht van kreten draagt?

O, liefde die verdween en niet terugkwam!

Andalusië, draag oranjebloesem,
draag olijven naar je zeeën.

O, liefde die verdween in de lucht!

II. La Guitarra

Empieza el llanto de la guitarra.
Se rompen las copas de la madrugada.
Empieza el llanto de la guitarra.
Es inutil callarla.
Es imposible callarla.
Llora monótona, como Hora el agua,
como llora el viento sobre la nevada.
Es inutil callarla.
Es imposible callarla.
Llora por cosas lejanas.
Arena del sur caliente
que pide camelias blancas.
Llora flecha sin blanco,
la tarde sin mañana,
y el primer pajarito muerto
sobre la rama.
¡Oh guitarra!
Corazón malherido por cinco espadas.

III. Puñal

El puñal
Entra en el corazón
Como la reja del arado
En el yermo.
No.
No me lo claves.
No.
El punal
Como un rayo de sol incendia las terribles
Hondonadas.
No.
No me lo claves.
No.

IV. Procesión

1. Procesión

Por la calleja vienen
Extraños unicornios,
¿De qué campo,
de qué bosque mitológico?
Más cerca,
ya parecen astrónomos.
Fantásticos Merlines
y el Ecce Homo,
Durantarte encantado,
Oriando furioso.

II. De gitaar

De klaagzang van de gitaar vangt aan.
Breken doen de bekers van de ochtend.
De klaagzang van de gitaar vangt aan.
Hem smoren is nutteloos.
Hem smoren is onmogelijk.
Hij huilt eentonig zoals het water huilt,
zoals de wind huilt over de sneeuwvlakte.
Hem smoren is nutteloos.
Hem smoren is onmogelijk.
Hij huilt om dingen ver.
Heet zand uit het zuiden
snakt naar witte camelia's.
Hij huilt om de pijn zonder doel,
om de avond zonder ochtend
en om de eerste vogel dood
op de tak.
O gitaar!
Hart door vijf zwaarden zwaargewond.

III. Dolk

De dolk
dringt in het hart
als een ploegschaar
in het braakland.
Nee.
Doorsteek me niet.
Nee.
De dolk
steekt als een zonnepriem de
verschrikkelijke ravijnen in brand.
Nee.
Doorsteek me niet.
Nee.

IV. Processie

1. Processie

Door het steegje komen
vreemde eenhoorns.
Van welke akker,
uit welk mythologisch bos?
Dichterbij
lijken het wel astronomen.
Fantastische Merlijnen
en de Ecce Homo
een betoverende Durandarte.
Een razende Roeland.

2. Paso

Virgen con miriñaque,
virgen de la Soledad,
abierta como un inmenso tulipàn.
En tu barco de luces vas
por la alta marea
de la ciudad,
entre saetas turbias
y estrellas de cristal.
Virgen con miriñaque,
tú vas por el río de la calle,
ihasta el mar!

3. Saeta

Cristo moreno
pasa
de lirio de Judea
a clavel de España.
iMiradlo por dónde viene!

De España.
Cielo limpio y oscuro,
tierra tostada,
y cauces donde corre
muy lenta el agua.
Cristo Moreno,
con las guedejas quemadas,
los pómulos salientes
y las pupilas blancas.

iMiradlo por dónde va!

V. Memento

Cuando yo me muera,
enterradme con mi guitarra
bajo la arena.

Cuando yo me muera,
entre los naranjos
y la hierbabuena.

Cuando yo me muera,
enterradme si queréis
en una veleta.

iCuando yo me muera!

2. Processiebeeld

Maagd met hoepelrok,
Maagd der Verlatenheid,
open als een onmetelijke tulp.
Op je lichtende schip klief je
door het hoogwater
van de stad,
tussen roezige saeta's
en kristalsterren.
Maagd met hoepelrok
jij klieft door de straatrivier
tot in zee!

3. Saeta

De donkere Christus
verandert
van lelie van Judea
in anjer van Spanje.
Kijk waarlangs hij komt!

Uit Spanje.
Heldere en donkere hemel,
verschroeide aarde
en beddingen waarin
zo traag het water stroomt.
De donkere Christus
met verbrande lokken,
hoge jukbeenderen
en witte pupillen.

Kijk waarlangs hij gaat!

V. Memento

Wanneer ik sterf
begraaf me dan met mijn gitaar
onder het zand.

Wanneer ik sterf
tussen de oranjebomen
en de munt.

Wanneer ik sterf
wil me dan begraven
op een windwijzer.

Wanneer ik sterf!

VI. Baile

La Carmen está bailando
por las calles de Sevilla.
Tiene blancos los cabellos
y brillantes las pupilas.

iNinas,
corred las cortinas!

En su cabeza se enrosca
una serpiente amarilla,
y va soñando en el baile
con galanes de otros días.

iNinas,
corred las cortinas!

Las calles estan desiertas
Yen los fondos sea divinan
Corazones Andaluces
buscando Viejas epinas

iNinas,
corred las cortinas!

VII. Crótalo

Crótalo.
Crótalo.
Crótalo.
Escarabajo sonoro.

En la araña
de la mano
rizasel aire
cálido,
y te ahogas en tu trino
de palo.

Crótalo.
Crótalo.
Crótalo.
Escarabajo sonoro.

Tekst: Federico García Lorca

VI. Baile (Dans)

Carmen loopt te dansen
door de straten van Sevilla.
Met haren wit
En fonkelende pupillen.

Meisjes,
doe de gordijnen dicht!

Op haar hoofd kronkelt zich
een gele slang,
en ze droomt dat ze danst
met vroegere vrijers.

Meisjes,
doe de gordijnen dicht!

De straten liggen verlaten
En in de verte verloren
Zoeken Andalusische harten
Oude doornen.

Meisjes,
doe de gordijnen dicht!

VII. Castagnet

Castagnet.
Castagnet.
Castagnet.
Klankrijke kever.

In het web
van de hand
golf je de warme
lucht,
en je verdrinkt in je triller
van hard hout.

Castagnet.
Castagnet.
Castagnet.
Klankrijke kever.

Vertaling: Bart Vonck